

Jariakinak (I)

Oinarrizko Kontzeptuak

Oscar Ecenarro
oscar.ecenarro@ehu.es

Materiaren agregazio-egoerak

1 Solidoak

- Zurrnak dira.
- Partikulen arteko distantzia konstante da.
- Ukitzean sendo aurkitzen ditugu.

2 Jariakinak

a. Likidoak

- Bolumen konstantea dute baina ontziarena betetzera doaz.
- Partikulen arteko distantzia ia konstante da.
- 'Busti' egiten dute (ez guztiek).

b. Gasak

- Bolumen aldakorra dute.
- Partikulen arteko distantzia ez da konstante.
- Oso 'meheak' dira.

Temperaturarekiko mendekotasuna

Jariakinen oinarritzko magnitudeak

Dentsitatea

- Definizioa: Masa/bolumena ($\rho = m/V$)
- Dimensioak: $[\rho] = M/L^3$
- Unitateak (SI): kg/m^3
- Adibideak: Aire, 1.293 kg/m^3 ; Ura, $1.0 \times 10^3 \text{ kg/m}^3$; Urrea, $19.3 \times 10^3 \text{ kg/m}^3$

Presioa

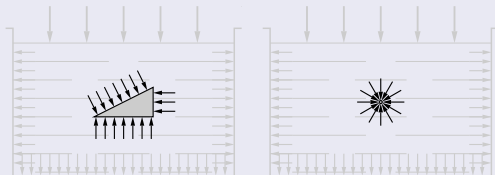
- Jariakinek, ontzien barruan gordetzen direnean, hornei eta bertan gordetako gorputzei indarrak egiten dizkiete.
 - Molekulak azkar higitzen dira,
 - hormen kontra jo eta...
 - ...momentua transmititzen diete.
 - Pilota-jokoan, pilotak frontisari egiten dion antzera.
- Arrazoiak:

Presioaren definizioa, propietateak eta unitateak

- Magnitude eskalarra da
- Balioa: Azalera unitateko indarra da
- Gorputz eta hormen gainean, perpendikularki eragiten du
- Dimentsioak: $[p] = [F/A] = MLT^{-2}/L^2 = ML^{-1}T^{-2}$
- Unitateak: Pascal (Pa) = 1 N/m², atmosfera (atm), bar, milibar

Nola eragiten du indarrak?

Indarrek beti eragiten dute hormen (gainazalen) norabide perpendikularrean.

